

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15002086	CEIP Plurilingüe de Ponte do Porto	Camariñas	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación primaria	Lingua galega e literatura	6º Pri.	4	140

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	3
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	9
4.1. Concrecións metodolóxicas	24
4.2. Materiais e recursos didácticos	25
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	25
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	25
6. Medidas de atención á diversidade	26
7.1. Concreción dos elementos transversais	27
7.2. Actividades complementarias	27
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	28
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	28
9. Outros apartados	29

1. Introducción

O papel que a área de Lingua galega e Literatura xoga no conxunto do currículo parte directamente do valor que a Competencia Comunicativa ten en todas as áreas, materias e ámbitos, e da súa relación con resto das competencias clave.

O currículo de Lingua galega e Literatura deséñase con vistas ao modelo de estudante proposto no perfil de saída do estudante ao final da educación básica, partindo dos descritores operativos que especifica o desenvolvemento competencial esperado ao final da etapa educativa. O seu obxectivo é desenvolver a competencia comunicativa lingüística dos alumnos en galego.

Dentro do ensino desta área, a literatura terá un valor significativo como produto e expresión artística dunha cultura en si mesma e en relación con outras manifestacións artísticas e culturais do contorno de Galicia, España e o mundo. Aprender e expresarse en galego e coñecer e valorar a propia literatura implica achegarse e comprender ese sistema de comunicación e de expresión, a través dos cales se transmiten e manifestan significados culturais e modos singulares para comprender e interpretar a realidade.

Así, o currículo organízase ao redor de estratexias relacionadas con falar, escoitar, ler e escribir en galego, co fin de proporcionar aos alumnos ferramentas que lle permitan afrontar os retos da sociedade do século XXI, que demanda persoas cultas, críticas e ben informadas; capaces de facer un uso efectivo e ético das palabras; respectuosas coas diferenzas; coa capacidade de transformar a información en coñecemento e de aprender por si mesmas, informándose, colaborando e traballando en equipo de forma creativa e emprendedora, estando comprometidas co desenvolvemento sostible, a defensa dos dereitos humanos e a convivencia igualitaria, inclusiva, pacífica e democrática.

O papel que a área de Lingua galega e Literatura xoga no conxunto do currículo parte directamente do valor que a Competencia Comunicativa ten en todas as áreas, materias e ámbitos, e da súa relación con resto das competencias clave.

O currículo de Lingua galega e Literatura deséñase con vistas ao modelo de estudante proposto no perfil de saída do estudante ao final da educación básica, partindo dos descritores operativos que especifica o desenvolvemento competencial esperado ao final da etapa educativa. O seu obxectivo é desenvolver a competencia comunicativa lingüística dos alumnos en galego.

Dentro do ensino desta área, a literatura terá un valor significativo como produto e expresión artística dunha cultura en si mesma e en relación con outras manifestacións artísticas e culturais do contorno de Galicia, España e o mundo. Aprender e expresarse en galego e coñecer e valorar a propia literatura implica achegarse e comprender ese sistema de comunicación e de expresión, a través dos cales se transmiten e manifestan significados culturais e modos singulares para comprender e interpretar a realidade.

Así, o currículo organízase ao redor de estratexias relacionadas con falar, escoitar, ler e escribir en galego, co fin de proporcionar aos alumnos ferramentas que lle permitan afrontar os retos da sociedade do século XXI, que demanda persoas cultas, críticas e ben informadas; capaces de facer un uso efectivo e ético das palabras; respectuosas coas diferenzas; coa capacidade de transformar a información en coñecemento e de aprender por si mesmas, informándose, colaborando e traballando en equipo de forma creativa e emprendedora, estando comprometidas co desenvolvemento sostible, a defensa dos dereitos humanos e a convivencia igualitaria, inclusiva, pacífica e democrática.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Recoñecer a diversidade lingüística do mundo a partir da identificación das linguas do alumnado e a realidade lingüística de Galicia e plurilingüe e multicultural de España para favorecer a reflexión interlingüística, para identificar e rexeitar estereotipos e prexuízos lingüísticos, e para valorar esa diversidade como fonte de riqueza cultural.	1-5	2-3				1-2		1-3

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Comprender e interpretar textos orais e multimodais identificando o sentido xeral e a información máis relevante, e valorando con axuda aspectos formais e de contido básicos para construír coñecemento e responder a diferentes necesidades comunicativas.	2	2	1	3	3	3		
OBX3 - Producir textos orais e multimodais con coherencia, claridade e rexistro adecuados para expresar ideas, sentimentos e conceptos; construír coñecemento; establecer vínculos persoais; e participar con autonomía e unha actitude cooperativa e empática en interaccións orais variadas.	1-3-5	2	1	2-3		2	1	
OBX4 - Comprender e interpretar textos escritos e multimodais, recoñecendo o sentido global, as ideas principais e a información explícita e implícita, e realizando con axuda reflexións elementais sobre aspectos formais e de contido, para adquirir e construír coñecemento e para responder a necesidades e intereses comunicativos diversos.	2-3-5	2	1	1	4-5			
OBX5 - Producir textos escritos e multimodais, con corrección gramatical e ortográfica básicas, seriando correctamente os contidos e aplicando estratexias elementais de planificación, textualización, redacción, revisión e edición para construír coñecemento e para dar resposta a demandas comunicativas concretas.	1-3-5		1	2-3	5	2		
OBX6 - Buscar, seleccionar e contrastar información procedente de dúas ou máis fontes, de forma planificada e co debido acompañamento, avaliando a súa fiabilidade e recoñecendo algúns riscos de manipulación e desinformación, para transformala en coñecemento e para comunicala de maneira creativa, adoptando un punto de vista persoal e respectuoso coa propiedade intelectual.	3			1-2-3-4	5	2	3	
OBX7 - Ler de maneira autónoma obras diversas seleccionadas atendendo aos seus gustos e intereses, compartindo as experiencias de lectura, para iniciar a construción da identidade lectora, para fomentar o gusto pola lectura como fonte de pracer e para gozar da súa dimensión social.	1-4			3	1			1-2-3
OBX8 - Ler, interpretar e analizar, de maneira acompañada, obras ou fragmentos literarios adecuados ao seu desenvolvemento, establecendo relacións entre eles e identificando o xénero literario e as súas convencións fundamentais, para iniciarse no recoñecemento da literatura como manifestación artística e fonte de pracer, coñecemento e inspiración para crear textos de intención literaria.	1-2-4							1-2-3-4

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX9 - Reflexionar de forma guiada sobre a linguaxe a partir de procesos de produción e comprensión de textos en contextos significativos, utilizando a terminoloxía elemental adecuada para iniciarse no desenvolvemento da conciencia lingüística e para mellorar as destrezas de produción e comprensión oral e escrita.	1-2	2	1-2		5			
OBX10 - Pór as propias prácticas comunicativas ao servizo da convivencia democrática utilizando unha linguaxe non discriminatoria e detectando e rexeitando os abusos de poder a través da palabra para favorecer un uso non só eficaz senón tamén ético da linguaxe.	1-5	3		3	3	1-2-3		

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	CANTO PODEMOS VIVIR?	<p>Nesta primeira unidade do curso propónse reflexionar e opinar sobre as persoas maiores, sinalando a importancia de chegar a unha idade avanzada en bo estado de saúde. Tratarase sobre quen é a persoa de máis idade que coñecen e cantos anos ten. Informaranse e opinarán sobre por que actualmente hai máis xente chegando a idades máis elevadas, analizando os cambios que suceden nas persoas ao longo dos anos.</p> <p>A partir desta situación, o noso alumnado vai ler e comprender textos relacionados con este contido; entre eles, historietas variadas. Os estudantes familiarizaranse cos conceptos literarios, ortográficos e gramaticais correspondentes.</p>	10	12	X		
2	PÓDESE MEDIR A FELICIDADE?	<p>A unidade comeza analizando o concepto de felicidade. O alumnado reflexionará e expoñerá as súas opinións sobre diferentes aspectos formulándose algunhas preguntas: é o mesmo alegría que felicidade?, en que se parecen e en que se diferencian?, que cousas me fan feliz?, coinciden con cousas que fan felices outras persoas?, de que depende a felicidade?,</p>	10	12	X		

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
2	PÓDESE MEDIR A FELICIDADE?	<p>etc.</p> <p>De forma transversal, os estudantes van aprender as normas fundamentais da acentuación diacrítica, van coñecer as diferenzas entre distintos medios informativos, etc. Para finalizar, poñerán en práctica o aprendido para preparar unha compilación de aforismos.</p>	10	12	X		
3	POR QUE FACEMOS DEPORTE?	<p>Nesta unidade reflexiónase sobre a importancia de facer deporte, diferenciando entre os que máis gustan e os que proporcionan maiores beneficios, con menores riscos.</p> <p>A partir de diferentes actividades, baseadas en distintas situacións, os alumnos e alumnas van adquirir conceptos relacionados coa composición, os casos especiais de acentuación, o verbo, a función do narrador no cinema, etc. Para finalizar, explicarán unha táboa de exercicios.</p>	10	12	X		
4	COIDAMOS A ALIMENTACIÓN?	<p>Nesta unidade reflexiónase sobre a alimentación. Propoñerase un debate sobre se os alumnos teñen unha alimentación correcta, sinalando se hai algún tipo de alimento que non consomen nunca e as causas de non consumilo. Incidirase no tipo de alimentos que deben consumir máis e cales deben evitar ou diminuír o seu consumo. De forma transversal, van adquirir conceptos relacionados con todos os contidos propostos. Ao finalizar a unidade, os alumnos e alumnas van deseñar unha dieta semanal.</p>	5	12	X		
5	VALORAMOS A DIVERSIDADE?	<p>Esta unidade trata de analizar que as persoas somos diferentes, reflexionando e opinando sobre se o feito de que sexamos diferentes é un problema ou unha vantaxe. Avanzarase en que se pode facer para aproximarse, coñecer e relacionarse con persoas de culturas diferentes e que poden achegarse mutuamente. Tense en conta que o feito de percibir esas situacións reforza aspectos da nosa personalidade vinculados coa honestidade e a empatía. Ao longo desta unidade, esta interacción vai ser a base sobre a que se sustentarán as actividades recollidas para a aprendizaxe transversal da ortografía, a literatura, a gramática e outros contidos da lingua.</p>	10	12		X	

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
6	QUE DEREITOS E DEBERES TEMOS?	<p>Nesta unidade propónse a reflexión e o debate sobre dous conceptos fundamentais: que é un dereito e que é un deber. Xustificarase o porqué de que todo dereito implique un deber, sinalando cales son os dereitos fundamentais e informándose sobre se estes dereitos se respectan en todo o mundo.</p> <p>Na unidade que nos ocupa imos abordar os contidos da lingua, vinculándoos con situacións próximas aos dereitos e deberes. Ao finalizar a unidade, o alumnado elaborará un cartel en defensa dos dereitos fundamentais.</p>	5	12		X	
7	É XUSTO OU INXUSTO?	<p>Nesta unidade propónse analizar o conceptos de xusto e inxusto. Para iso, os alumnos opinarán sobre cando consideran que unha situación é inxusta e se cren que a mesma situación pode ser xusta para algunhas persoas e inxusta con outras ou se o que é xusto sempre o é, independentemente das circunstancias. Informaranse e debaterán sobre as razóns polas que se crean as leis e se consideran que todas as leis son xustas.</p> <p>Vanse coñecer as normas ortográficas e gramaticais propias desta unidade, e analizaranse as características básicas da expresión en sentido literal e en sentido figurado, aplicándoo a comentarios de noticias</p>	10	12		X	
8	SABEMOS CONVIVIR?	<p>Nesta unidade o noso alumnado vai opinar sobre os beneficios e inconvenientes que nos proporciona a convivencia con outras persoas. Indicarán con que persoas viven, con cales se levan mellor e con cales lle custa máis convivir. Reflexionarase sobre comportamentos que poden favorecer a convivencia e como se poden resolver os conflitos, especialmente na escola.</p> <p>Incidirase no uso correcto das normas de uso da linguaxe oral e escrita, diferenciando, con claridade, o que son informacións importantes das irrelevantes. Ao finalizar a unidade, os alumnos e alumnas escribirán un poema.</p>	10	10		X	
9	COMO CAMBIOU O CLIMA?	<p>Nesta unidade abórdanse os conceptos de clima, tempo atmosférico, cambio climático, etc. Os alumnos informaranse, reflexionarán e opinarán sobre se os fenómenos meteorolóxicos, como ondas de calor e chuvias torrenciais, están</p>	5	12			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
9	COMO CAMBIOU O CLIMA?	relacionados coas secas ou os furacáns. Analizarase se algúns alumnos cambian de opinión durante o debate. Como actividade final, propónselles facer unha reportaxe sobre o tempo.	5	12			X
10	. POR QUE DESAPARECERON?	Nesta unidade van informarse e reflexionar sobre que animais e plantas desapareceron ao longo da historia, cales adoitan ser as causas destas desaparicións e se actualmente hai moitos ou poucos animais e plantas en perigo de extinción. Opinarán sobre que consecuencias cren que pode ter a desaparición de certas especies e que podemos facer para evitalo. Ao finalizar a unidade, os nosos alumnos e alumnas van elaborar un catálogo sobre animais en perigo de extinción. Deste xeito, ademais, traballarán os contidos de lingua, de forma transversal.	10	12			X
11	HAI VIDA SEN AUGA?	Nesta unidade partimos da participación nun debate no que o alumnado vai reflexionar sobre que problemas pode causar a falta de auga nun lugar onde viven animais, plantas ou persoas. Opinarán sobre se cren que a auga é un recurso inesgotable e sobre que significa o bo uso da auga. Analizaranse obras literarias, relacionadas coa auga, e transmitirase a relevancia que posúen os autores literarios. Preténdese facelos partícipes na educación literaria como un primeiro paso para promover o seu amor pola lectura. Finalmente, crearán un vídeo sobre a auga.	10	12			X
12	QUE FACEMOS POLO PLANETA?	Nesta última unidade, o alumnado vai reflexionar sobre que elementos fan posible a vida na Terra e como a fan posible. Opinarán sobre se a xente é consciente da importancia de coidar o planeta e sobre se algúns comportamentos danan a natureza, sinalando que podemos facer para evitar o esgotamento dos recursos do planeta. Ao finalizar a unidade, os alumnos e alumnas van facer unha infografía.	5	10			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	CANTO PODEMOS VIVIR?	12

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Desenvolver un proceso de investigación individual, sobre algún tema de interese, realizado de maneira autónoma, que implique a localización, selección e contraste de información de distintas fontes, incluídas as dixitais citándoas e recreándoas mediante a adaptación creativa de modelos dados.	Investiga de forma individual, sobre algún tema de interese, realizado de maneira autónoma.	PE	40
CA6.3 - Establecer xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua galega de maneira progresivamente autónoma, formulando hipótese e buscando contraexemplos, a partir da observación, comparación e transformación de palabras, enunciados e textos, nun proceso de produción ou comprensión de textos en contextos significativos.	Xeraliza sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua galega de maneira progresivamente autónoma.		
CA1.1 - Mostrar interese e respecto polas distintas linguas e variedades dialectais, incluídas as linguas de signos, identificando as características fundamentais das da súa contorna xeográfica, así como algúns trazos dos dialectos e linguas familiares do alumnado.	Respeta as distintas linguas e variedades dialectais	TI	60
CA2.1 - Comprender o sentido de textos orais e multimodais sinxelos, recoñecendo o tema, as ideas principais e as mensaxes explícitas e implícitas, valorando o seu contido e os elementos non verbais e formais básicos.	Entende o sentido de textos orais e multimodais sinxelos.		
CA3.1 - Ler de maneira silenciosa e en voz alta textos escritos e multimodais sinxelos, identificando e comprendendo o sentido global e a información relevante, e realizando inferencias directas de maneira acompañada a partir de estratexias básicas de comprensión antes, durante e despois da lectura, superando a interpretación literal.	Le textos escritos e multimodais sinxelos, identificando e comprendendo o sentido global.		
CA5.1 - Ler de maneira autónoma textos de diversos autores e autoras axustados aos seus intereses, facendo valoracións persoais das obras literarias de forma guiada para fomentar o gusto pola lectura e avanzar na construción da súa identidade lectora.	Le de maneira autónoma textos de diversos autores e autoras axustados aos seus intereses.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- Biografía lingüística persoal e mapa lingüístico da contorna xeográfica e cultural.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Contexto - Incidencia dos compoñentes do feito comunicativo (situación, participantes, propósito comunicativo, canle e realidade bilingüe) na comunicación oral. - Procesos: produción oral - Audición, dramatización e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese e gustos. - Elaboración de textos orais axeitados ao nivel, con utilización correcta dos elementos da prosodia e non verbais, empregando unha linguaxe non discriminatória e respectuosa coas diferenzas. - Contexto - Incidencia entre os compoñentes do feito comunicativo (situación, participantes, propósito comunicativo, canle, rexistro) na comunicación escrita. - Procesos: produción escrita - Elementos gráficos e paratextuais que faciliten a organización e comprensión do texto. - Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación de modo eficiente e responsable para elaborar e presentar as súas producións, adoptando hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable. - Lectura autónoma e comentada de obras ou fragmentos variados e diversos da literatura galega adecuados á súa idade e organizados en itinerarios lectores, iniciándose na súa análise. - Recoñecemento das distintas clases de palabras e características do seu uso en situacións concretas de comunicación (substantivo, verbo, adxectivo, preposición, adverbio, pronomes e artigos) e utilización das regras ortográficas e de puntuación.

UD	Título da UD	Duración
2	PÓDESE MEDIR A FELICIDADE?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Comprender distintos tipos de textos en lingua galega, valorando a lectura como medio para ampliar o vocabulario e como gozo persoal.	Comprende distintos tipos de textos en lingua galega, valorando a lectura como medio para ampliar o vocabulario	PE	40
CA6.4 - Revisar e mellorar os textos propios e alleos e emendar algúns problemas de comprensión lectora, de maneira progresivamente autónoma, a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e usando a terminoloxía básica adecuada.	Revisa e mellora os textos propios e alleos e emendar algúns problemas de comprensión lectora.		
CA1.2 - Detectar de forma autónoma e en contextos próximos, prexuizos e estereotipos lingüísticos frecuentes, ofrecendo alternativas e valorando a pluralidade lingüística do mundo, particularmente a dualidade lingüística galego-castelán, como unha fonte de riqueza cultural, especialmente en comunidades bilingües como a galega.	Identifica de forma autónoma e en contextos próximos, prexuizos e estereotipos lingüísticos frecuentes.	TI	60
CA2.2 - Utilizar de xeito efectivo a linguaxe oral: escoitar con atención, recoller datos, preguntar, repreguntar, interpretar e un vocabulario adecuado ao nivel.	Usa a linguaxe oral: escoita con atención, recolle datos, pregunta...		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.3 - Utilizar a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento desta.	Fai uso da biblioteca para a búsqueda de libros.		
CA5.2 - Compartir a experiencia de lectura, en soportes diversos, participando en comunidades lectoras no ámbito escolar ou social.	Participa en comunidades lectoras.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Valoración da diversidade de linguas na nosa contorna e na nosa comunidade autónoma. - Xéneros discursivos - Procesos: produción oral - Construción, comunicación e valoración crítica de coñecemento mediante a planificación e produción relativamente autónoma de textos orais e multimodais. - Xéneros discursivos - Estratexias para a adquisición de destrezas sobre xéneros discursivos propios do ámbito persoal, social e educativo. Contido e forma. Redes sociais e os seus riscos. - Procesos: produción escrita - Produción de textos escritos e multimodais coherentes, en soporte físico ou dixital, con cohesión e adecuación textual mediante a selección, en cada situación comunicativa, do modelo discursivo que corresponda, usando as normas ortográficas axeitadas ao seu nivel e perfeccionándose na mobilización de estratexias individuais ou grupais de planificación, redacción, revisión e autocorrección. - Valoración da propia produción escrita, así como a produción escrita dos seus compañeiros e compañeiras. - Estratexias para compartir experiencias de lectura que perfilen identidade lectora. - Progreso na construción da identidade lectora en textos da literatura galega. Estratexias para a expresión de gustos e intereses e para a valoración crítica elemental das obras. - Os signos de puntuación como mecanismos para organizar o texto escrito e para expresar a intención comunicativa. - Procedementos elementais de adquisición e enriquecemento de vocabulario galego a través dos textos.

UD	Título da UD	Duración
3	POR QUE FACEMOS DEPORTE?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.3 - Utilizar estratexias para a comprensión de textos de diversa índole en lingua galega, identificando palabras clave e anticipando hipóteses.	Utiliza estratexias para a comprensión de textos de diversa índole en lingua galega.	PE	50
CA6.5 - Mellorar os textos propios e alleos na súa comprensión mediante o uso autónomo de dicionarios impresos ou dixitais.	Mellora os textos propios e alleos na súa comprensión mediante o uso autónomo de dicionarios		
CA1.3 - Identificar as distintas linguas empregadas na súa contorna, valorando a diversidade cultural próxima.	Recoñece as distintas linguas empregadas na súa contorna.	TI	50
CA2.3 - Producir textos orais e multimodais de maneira autónoma, coherente e fluída, en contextos formais sinxelos e utilizando correctamente recursos verbais e non verbais básicos.	Produce textos orais e multimodais de maneira autónoma.		
CA4.4 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable no uso das tecnoloxías dixitais da Información e da comunicación para a procura e tratamento da información de modo eficiente e responsable.	Adopta hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable no uso das tecnoloxías		
CA5.3 - Valorar os textos literarios en calquera lingua e a literatura en xeral, e especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal, utilizando a lectura como fonte de lecer, información e coñecemento cultural.	Valora os textos literarios en calquera lingua e a literatura en xeral, e especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Consideración social equilibrada das dúas linguas oficiais de Galicia. - Xéneros discursivos - Estratexias para a adquisición de destrezas sobre xéneros discursivos propios do ámbito persoal, social e educativo. Contido e forma. Redes sociais e os seus riscos. - Elementos básicos de contido en textos orais (tema, fórmulas fixas, léxico, inferencias de información). - Procesos: produción oral - Produción e reprodución de textos orais de diversa tipoloxía segundo o seu formato e intención comunicativa, adecuados ao nivel e que estimulen o seu interese. Pronuncia e entoación adecuadas nos distintos contextos, atendendo á particularidade fonética d - Xéneros discursivos - Intención comunicativa e claves da tipoloxía textual básica: narración, descrición, diálogo, exposición e argumentación. - Procesos: produción escrita - Uso de fontes documentais diversas, tanto en papel como dixitais, para mellorar a expresión escrita en lingua galega. - Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. - Participación activa en comunidades lectoras a través da biblioteca escolar. - Interpretación autónoma e compartida das obras literarias en lingua galega a través de conversacións literarias,

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - participando en comunidades lectoras de ámbito escolar e social. - Estratexias de observación e formulación de xeneralizacións sobre a acentuación.

UD	Título da UD	Duración
4	COIDAMOS A ALIMENTACIÓN?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.4 - Analizar, de maneira autónoma o contido e aspectos formais e non formais elementais de textos escritos e multimodais, valorando o seu contido, estrutura, calidade, fiabilidade e idoneidade en función do propósito de lectura.	Analiza o contido de textos escritos multimodais.	PE	40
CA6.6 - Aplicar os coñecementos sobre as categorías gramaticais e as regras de ortografía, tendo en conta aspectos diferenciais co castelán, para favorecer unha comunicación máis eficaz.	Aplica os coñecementos sobre as categorías gramaticais e as regras de ortografía,		
CA1.4 - Recoñecer e rexeitar os usos lingüísticos discriminatorios e os abusos de poder a través da palabra identificados mediante a reflexión grupal sobre distintos aspectos, verbais e non verbais, que rexen a comunicación, tendo en conta unha consideración social equilibrada das dúas linguas.	Rexeitaos usos lingüísticos discriminatorios e os abusos de poder a través da palabra.	TI	60
CA2.4 - Participar en interaccións orais espontáneas ou reguladas, incorporando estratexias sinxelas de escoita activa, de cortesía lingüística e de cooperación conversacional, respectando o uso simultáneo das dúas linguas propias, de ser o caso.	Participa en interaccións orais espontáneas ou reguladas, incorporando estratexias sinxelas de escoita activa.		
CA4.5 - Ler de maneira autónoma textos de diversas fontes, autores e autoras da literatura galega, compartindo a experiencia da lectura, avanzando na construción da súa identidade lectora e participando en comunidades lectoras no ámbito escolar.	Le de maneira autónoma textos de diversas fontes, autores e autoras da literatura galega		
CA5.4 - Utilizar, con certa autonomía, as bibliotecas da aula, do centro e as virtuais, como escenario de actividades literarias compartidas.	Emprega as bibliotecas da aula, do centro e as virtuais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos, ofrecendo alternativas para estes. - Xéneros discursivos - Utilización dun vocabulario adaptado ao nivel sobre diferentes temáticas para unha mellor comunicación oral en distintas situacións. - Procesos: produción oral

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Audición, dramatización e reprodución de textos adecuados ao nivel que estimulen o seu interese e gustos. - Xéneros discursivos - Elementos básicos de contido en textos escritos (tema, fórmulas fixas, léxico, inferencias de información) e forma (estrutura, formato, título, imaxes, tipografía). - Procesos: produción escrita - Aplicación das normas ortográficas e cohesión do texto na produción e corrección: mantemento do tempo verbal, puntuación, concordancia básica e acentuación. - Estratexias para compartir experiencias de lectura que perfilen identidade lectora. - Valoración dos textos literarios e da literatura en calquera lingua, especialmente en lingua galega, como vehículo de comunicación, como fonte de coñecemento da contorna, doutros mundos, tempos e culturas e como recurso de gozo persoal. - Estratexias elementais para o uso autónomo de dicionarios, en distintos soportes.

UD	Título da UD	Duración
5	VALORAMOS A DIVERSIDADE?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.7 - Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	Sistematiza a adquisición de vocabulario a través dos textos.	PE	20
CA1.5 - Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas persoais, culturais e idiomáticas, e coa perspectiva de xénero.	Emprega unha linguaxe respectuosa e non discriminatoria.	TI	80
CA2.5 - Expresarse oralmente con coherencia para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións, cun vocabulario axeitado ao seu nivel a partir das experiencias e interaccións orais próximas.	Expresase oralmente con coherencia para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións.		
CA3.5 - Adquirir a eficacia lectora mediante unha planificación sistemática de mellora e o gusto pola lectura.	Le con eficacia mediante a planificación autónoma.		
CA4.6 - Compartir oralmente a experiencia de lectura participando, de forma autónoma, en comunidades lectoras de ámbito escolar.	Comparte oralmente a experiencia de lectura participando,		
CA5.5 - Incorporar a lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escolar.	Iniciase no emprego de lectura expresiva e a comprensión e interpretación de textos literarios narrativos, líricos e dramáticos na práctica escola.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A diversidade etnocultural e lingüística como riqueza e ferramenta de reflexión interlingüística.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Xéneros discursivos - Estratexias para a coherencia, cohesión e adecuación na produción e reprodución de textos orais en lingua galega. - Xéneros discursivos - Estratexias elementais para a coherencia, cohesión e adecuación dos textos escritos, en lingua galega. - Procesos: produción escrita - Estratexias elementais, individuais ou grupais, de planificación, redacción, revisión e edición de textos escritos e multimodais complexos, con distintos propósitos comunicativos. - Utilización das tecnoloxías da información e da comunicación de modo eficiente e responsable para elaborar e presentar as súas producións, adoptando hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable. - Funcionamento da biblioteca da aula ou do centro como escenario de actividades literarias compartidas e de experiencias de gozo de persoal. - Estratexias de revisión e modificación de textos para mellorar a súa comprensión a través do uso de recursos lingüísticos apropiados.

UD	Título da UD	Duración
6	QUE DEREITOS E DEBERES TEMOS?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.6 - Producir textos escritos e multimodais coherentes e adecuados de relativa complexidade, en distintos soportes, seleccionando o modelo discursivo que mellor responda a cada situación comunicativa, progresando na aplicación das normas gramaticais e ortográficas básicas ao servizo da cohesión textual e mobilizando estratexias, individuais ou grupais, de planificación, textualización, revisión e edición.	Elabora diversos textos escritos e multimodais coherentes e adecuados de relativa complexidade, en distintos soportes.	PE	40
CA6.7 - Sistematizar a adquisición de vocabulario a través dos textos.	Sistematiza a adquisición de vocabulario a través dos textos.		
CA1.5 - Usar unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas persoais, culturais e idiomáticas, e coa perspectiva de xénero.	Utiliza linguaxe respectuosa e non discriminatoria.		
CA2.6 - Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias doutras persoas.	Aprecia os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe.		
CA4.6 - Compartir oralmente a experiencia de lectura participando, de forma autónoma, en comunidades lectoras de ámbito escolar.	Le oralmente compartindo as súas experiencias.	TI	60

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.6 - escoitar e ler textos literarios adecuados á súa idade, que recollan diversidade de autores e autoras, especialmente da literatura galega, relacionándoos en función dos temas e de aspectos elementais de cada xénero literario, e interpretándoos, valorándoos e relacionándoos con outras manifestacións artísticas ou culturais de maneira progresivamente autónoma.	Le e escoita textos literarios adecuados á súa idade, que recollan diversidade de autores e autoras, especialmente da literatura galega.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recoñecemento de abusos de poder e prácticas discriminatorias pola linguaxe, a través da reflexión grupal. - Procesos: interacción oral - Xéneros discursivos - Estratexias básicas para o coñecemento da estrutura da lingua, a gramática, o vocabulario, así como as regras de ortografía que favorecen unha comunicación máis eficaz. - Procesos: produción escrita - Elaboración de textos, con presentación coidada, utilizando a lingua galega con intención comunicativa e creatividade. - Utilización autónoma da biblioteca e dos recursos dixitais da aula ou do centro. - Lectura expresiva, dramatización o interpretación de fragmentos atendendo aos procesos de comprensión e ao nivel de desenvolvemento. - Mecanismos léxicos elementais para a adquisición de vocabulario a través da formación de palabras e enunciados.

UD	Título da UD	Duración
7	É XUSTO OU INXUSTO?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.7 - Elaborar textos escritos e multimodais coherentes, en distintos soportes, integrando recursos gráficos ou paratextuais que faciliten a comprensión do sentido global e da información relevante.	Realiza textos escritos e multimodais coherentes, en distintos soportes.		
CA5.7 - Producir, de maneira autónoma, textos sinxelos individuais ou colectivos con intención literaria, reelaborando con creatividade os modelos dados, en distintos soportes e complementándoos con outras linguaxes artísticas.	Realiza , de maneira autónoma, textos sinxelos individuais ou colectivos con intención literaria.	PE	50

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.6 - Aplicar os coñecementos sobre as categorías gramaticais e as regras de ortografía, tendo en conta aspectos diferenciais co castelán, para favorecer unha comunicación máis eficaz.	Amosa os coñecementos sobre as categorías gramaticais e as regras de ortografía		
CA1.4 - Recoñecer e rexeitar os usos lingüísticos discriminatorios e os abusos de poder a través da palabra identificados mediante a reflexión grupal sobre distintos aspectos, verbais e non verbais, que rexen a comunicación, tendo en conta unha consideración social equilibrada das dúas linguas.	Rexeita abusos de poder e usos discriminatorios da lingua.	TI	50
CA2.7 - Rexeitar os usos lingüísticos discriminatorios ea discriminación polo uso da lingua galega, e os abusos de poder a través da palabra identificados mediante a reflexión grupal acompañada sobre distintos aspectos, verbais e non verbais, que rexen a comunicación, tendo en conta unha perspectiva de xénero.	Rexeita os usos lingüísticos discriminatorios ea discriminación polo uso da lingua galega.		
CA4.5 - Ler de maneira autónoma textos de diversas fontes, autores e autoras da literatura galega, compartindo a experiencia da lectura, avanzando na construción da súa identidade lectora e participando en comunidades lectoras no ámbito escolar.	Le de maneira autónoma textos de diversas fontes, autores e autoras da literatura galega.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Uso dunha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas e coa perspectiva de xénero. - Procesos: interacción oral - Estratexias para a utilización da linguaxe oral como instrumento de comunicación e aprendizaxe: escoitar, recoller datos, preguntar, exposición de ideas e para a identificación e interpretación do sentido global do texto e de integración da información explícita de textos orais e multimodais sinxelos e a realización de inferencias para superar o seu sentido literal. - Procesos: produción oral - Elaboración de textos orais axeitados ao nivel, con utilización correcta dos elementos da prosodia e non verbais, empregando unha linguaxe non discriminatoria e respectuosa coas diferenzas. - Xéneros discursivos - Construción do pensamento crítico a través da lingua para evitar a discriminación. - Procesos: produción escrita - Comunicación creativa do coñecemento, con recoñecemento da autoría e respecto pola propiedade intelectual das obras de escritores e escritoras galegos e galegas. - Análise acompañada da relación entre os elementos básicos da obra literaria (tema, protagonista, personaxes, trama, escenario) e a construción progresivamente autónoma do sentido da obra. - Mecanismos de coherencia e cohesión elementais, con especial atención ás substitucións pronominais como mecanismo gramatical de referencia interna e á correlación temporal establecida mediante os distintos tempos verbais.

UD	Título da UD	Duración
8	SABEMOS CONVIVIR?	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA5.8 - Recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria e diferenza das principais convencións formais dos xéneros.	Identifica e interpreta algúns recursos da linguaxe literaria.	PE	40
CA6.5 - Mellorar os textos propios e alleos na súa comprensión mediante o uso autónomo de dicionarios impresos ou dixitais.	Mellora textos propios e alleos coa súa comprensión.		
CA1.3 - Identificar as distintas linguas empregadas na súa contorna, valorando a diversidade cultural próxima.	Recoñece diferentes linguas da contorna.	TI	60
CA2.8 - Mobilizar, coa planificación e acompañamento necesarios, estratexias básicas para a escoita activa, a comunicación asertiva e a deliberación argumentada, progresando na xestión dialogada de conflitos, propondo solucións creativas.	Leva a cabo estratexias básicas para a escoita activa, a comunicación asertiva e a deliberación argumentada.		
CA3.8 - Utilizar as bibliotecas da aula e do centro e as virtuais, cada vez con máis autonomía, comprendendo como se organizan e colaborando no seu coidado e mellora e interesarse por manter e ampliar unha biblioteca propia, tanto física como virtual, con textos variados da literatura galega.	Fai uso das distintas bibliotecas de forma autónoma.		
CA4.4 - Adoptar hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable no uso das tecnoloxías dixitais da Información e da comunicación para a procura e tratamento da información de modo eficiente e responsable.	Amosa hábitos de uso crítico, seguro, sustentable e saudable no uso das tecnoloxías dixitais da Información e da comunicación.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de recoñecemento de abusos de poder e prácticas discriminatorias pola linguaxe, a través da reflexión grupal. - Procesos: interacción oral - Interacción oral adecuada en situacións de aula e en contextos formais pautados, con respecto ás estratexias de cortesía lingüística, evitando interferencias derivadas do bilingüismo. - Procesos: comprensión oral - Utilización dos medios de comunicación social textuais e multimodais como forma de aprendizaxe a través da lingua: prensa, radio, Internet... - Procesos: comprensión lectora - Estratexias para identificar usos discriminatorios da linguaxe verbal e icónica en textos escritos. - Síntese e reelaboración de coñecementos de forma progresivamente autónoma e con apoio de modelos. - Relación entre as obras lidas e outras manifestacións artísticas e culturais do contorno galego.

Contidos
- Aproximación á lingua como sistema con distintos niveis: sons, letras, palabras, oracións e textos. Observación e comparación de unidades comunicativas básicas.

UD	Título da UD	Duración
9	COMO CAMBIOU O CLIMA?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.9 - Acadar as destrezas e competencias lingüísticas a través do uso da lingua escrita.	Usa a lingua escrita para amosar destrezas lingüísticas.	PE	40
CA6.4 - Revisar e mellorar os textos propios e alleos e emendar algúns problemas de comprensión lectora, de maneira progresivamente autónoma, a partir da reflexión metalingüística e interlingüística e usando a terminoloxía básica adecuada.	Modifica e mellora os textos propios e alleos e emendar algúns problemas de comprensión lectora.		
CA1.2 - Detectar de forma autónoma e en contextos próximos, prexuízos e estereotipos lingüísticos frecuentes, ofrecendo alternativas e valorando a pluralidade lingüística do mundo, particularmente a dualidade lingüística galego-castelán, como unha fonte de riqueza cultural, especialmente en comunidades bilingües como a galega.	Identifica prexuízos e estereotipos lingüísticos frecuentes, ofrecendo alternativas e valorando a pluralidade lingüística do mundo.	TI	60
CA2.7 - Rexeitar os usos lingüísticos discriminatorios ea discriminación polo uso da lingua galega, e os abusos de poder a través da palabra identificados mediante a reflexión grupal acompañada sobre distintos aspectos, verbais e non verbais, que rexen a comunicación, tendo en conta unha perspectiva de xénero.	Rexeita os usos lingüísticos discriminatorios ea discriminación polo uso da lingua galega.		
CA4.3 - Utilizar a biblioteca para localizar un libro determinado con seguridade e autonomía, aplicando as normas de funcionamento desta.	Localiza diferentes libros na biblioteca de forma autónoma.		
CA5.9 - Coñecer os diferentes tipos de textos literarios da tradición oral, establecendo diferenzas entre eles e o seu uso: poemas, cancións, contos, refráns e adiviñas.	Coñece os diferentes tipos de textos literarios da tradición oral, establecendo diferenzas entre eles.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A diversidade etnocultural e lingüística como riqueza e ferramenta de reflexión interlingüística.
- Procesos: interacción oral
- Participación activa en situacións de comunicación, espontáneas e dirixidas, utilizando un discurso coherente, ordenado e lóxico, construíndo o discurso de acordo coas necesidades comunicativas de cada situación, valorando as normas que rexen a interacción oral e mobilizando a empatía na escoita e na expresión para transmitir necesidades, vivencias e emocións propias e alleas.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Procesos: comprensión oral - Comprensión global e específica de textos orais de diversa tipoloxía atendendo á forma da mensaxe (descriptivos, narrativos, dialogados, expositivos) e á súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos), desenvolvendo unha valoración crítica e detectando usos discriminatorios da linguaxe verbal e non verbal. - Procesos: comprensión lectora - Lectura individual de textos literarios e non literarios con ritmo, velocidade e ton da voz adecuados. - Uso das bibliotecas de aula, do centro e das virtuais, mostrando coñecementos da súa organización (catalogación, funcionamento), participación en actividades de corte literario e obtención de información e modelos para a súa produción escrita. Interese por manter a biblioteca propia e persoal, ampliando os seus fondos físicos e visuais, con textos variados da literatura galega. - Estratexias de elaboración de contidos a partir de información obtida noutros textos coas convencións formais elementais. - Comprensión, memorización e recitado de poemas co ritmo, entoación e dicción adecuados. - Estratexias para o establecemento de xeneralizacións sobre aspectos lingüísticos elementais na estrutura do galego, prestándolle especial atención ao valor expresivo dos determinantes e ás relacións fundamentais entre os esquemas semántico e sintáctico da oración simple, a partir de metalinguaxe específica elemental.

UD	Título da UD	Duración
10	. POR QUE DESAPARECERON?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.10 - Construír, a través da linguaxe, un pensamento crítico para evitar discriminacións e prexuízos.	Demostra un pensamentpo crítico con fin de evitar discriminacións e prexuízos.	PE	60
CA5.8 - Recoñecer e interpretar algúns recursos da linguaxe literaria e diferenza das principais convencións formais dos xéneros.	Impreta e coñece algúns recursos da linguaxe literaria e diferenza das principais convencións formais dos xéneros.		
CA6.3 - Establecer xeneralizacións sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua galega de maneira progresivamente autónoma, formulando hipótese e buscando contraexemplos, a partir da observación, comparación e transformación de palabras, enunciados e textos, nun proceso de produción ou comprensión de textos en contextos significativos.	Xeraliza sobre aspectos básicos do funcionamento da lingua galega de maneira progresivamente autónoma.		
CA1.1 - Mostrar interese e respecto polas distintas linguas e variedades dialectais, incluídas as linguas de signos, identificando as características fundamentais das da súa contorna xeográfica, así como algúns trazos dos dialectos e linguas familiares do alumnado.	Interesase e respecta as distintas linguas e variedades dialectais, incluídas as linguas de signos.	TI	40
CA2.6 - Valorar os medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións e experiencias doutras persoas.	Recoñece a importancia dos medios de comunicación social como instrumento de aprendizaxe e de acceso a informacións.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.2 - Compartir os resultados dun proceso de investigación sinxelo, individual ou grupal sobre algún tema de interese persoal ou ecosocial, realizado de maneira autónoma ofrecendo información extraída de distintas fontes, citándoas e recreándoas de maneira creativa.	Comparte os resultados dun proceso de investigación sinxelo, individual ou grupal sobre algún tema de interese persoal ou ecosocial.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Estratexias de identificación de prexuízos e estereotipos lingüísticos, ofrecendo alternativas para estes. - Procesos: interacción oral - Estratexias de escoita activa, asertividade e proposta de solución creativa para a resolución dialogada de conflitos, utilizando unha linguaxe oral non discriminatoria e rexeitando a discriminación polo uso do galego como lingua de comunicación e tendo en conta a perspectiva de xénero. - Procesos: comprensión lectora - Estratexias de identificación e valoración do sentido global do texto, de integración da información explícita e de realización de inferencias para superar o sentido literal de textos en fontes documentais diversas en procesos de comprensión e produción de textos escritos en lingua galega. - Uso da biblioteca para a lectura dos libros propostos, na procura de información e utilización desta como fonte de información e lecer. - Identificación e valoración crítica das mensaxes e da información recollidas e transmitidas de distintas fontes e de distintos tipos de texto. - Creación de textos literarios de maneira libre, en galego e con progresiva complexidade (léxico, estruturas, sentido estético) e a partir da apropiación e explotación dos modelos dados. - Estratexias para a construción guiada de conclusións propias sobre o sistema lingüístico a través de observación, transformación de enunciados (substitución, inserción, supresión, cambio de orde, manipulación), formulación e comprobación de hipóteses e contrastes co castelán e con outras linguas.

UD	Título da UD	Duración
11	HAI VIDA SEN AUGA?	12

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Desenvolver un proceso de investigación individual, sobre algún tema de interese, realizado de maneira autónoma, que implique a localización, selección e contraste de información de distintas fontes, incluídas as dixitais citándoas e recreándoas mediante a adaptación creativa de modelos dados.	Realiza procesos de investigación individual, sobre algún tema de interese,	PE	60
CA5.7 - Producir, de maneira autónoma, textos sinxelos individuais ou colectivos con intención literaria, reelaborando con creatividade os modelos dados, en distintos soportes e complementándoos con outras linguaxes artísticas.	Elabora, de maneira autónoma, textos sinxelos individuais ou colectivos con intención literaria.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA6.2 - Producir en galego textos escritos e multimodais coherentes de relativa complexidade, en distintos soportes, seleccionando o modelo discursivo que mellor responda a cada situación comunicativa, progresando no uso das normas gramaticais e ortográficas e mobilizando estratexias sinxelas, individuais ou grupais, de planificación, redacción, revisión e edición.	Realiza en galego textos escritos e multimodais coherentes de relativa complexidade, en distintos soportes.		
CA1.2 - Detectar de forma autónoma e en contextos próximos, prexuízos e estereotipos lingüísticos frecuentes, ofrecendo alternativas e valorando a pluralidade lingüística do mundo, particularmente a dualidade lingüística galego-castelán, como unha fonte de riqueza cultural, especialmente en comunidades bilingües como a galega.	Identifica prexuízos e estereotipos lingüísticos frecuentes, ofrecendo alternativas e valorando a pluralidade lingüística do mundo.		
CA2.5 - Expresarse oralmente con coherencia para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións, cun vocabulario axeitado ao seu nivel a partir das experiencias e interaccións orais próximas.	Expresase oralmente con coherencia para satisfacer necesidades de comunicación en diferentes situacións.	TI	40
CA3.11 - Rexeitar os usos lingüísticos discriminatorios e identificar os abusos de poder a través da palabra a partir da reflexión individual e grupal sobre os aspectos básicos, verbais e non verbais, da comunicación, tendo en conta unha perspectiva de xénero.	Rexeita os usos lingüísticos discriminatorios e identificar os abusos de poder a través da palabra.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Consideración social equilibrada das dúas linguas oficiais de Galicia. - Procesos: comprensión oral - Estratexias de identificación e interpretación e do sentido global, da información relevante e da integración da información explícita e a realización de inferencias para superar o sentido literal de textos sociais orais e multimodais. - Procesos: comprensión lectora - Elementos gráficos, textuais e paratextuais relativamente complexos que favorecen a comprensión antes, durante e despois da experiencia lectora. - Comprensión global e específica de textos diversos da literatura galega, atendendo a forma da mensaxe (descritivos, narrativos, dialogados, expositivos) e a súa intención comunicativa (informativos, literarios e prescritivos), desenvolvendo unha valoración crítica destes. - Estratexias de comparación, clasificación e valoración crítica da información. - Creación de textos literarios de maneira libre, en galego e con progresiva complexidade (léxico, estruturas, sentido estético) e a partir da apropiación e explotación dos modelos dados. - Modalidades oracionais en relación coa intención comunicativa.

UD	Título da UD	Duración
12	QUE FACEMOS POLO PLANETA?	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA4.1 - Desenvolver un proceso de investigación individual, sobre algún tema de interese, realizado de maneira autónoma, que implique a localización, selección e contraste de información de distintas fontes, incluídas as dixitais citándoas e recreándoas mediante a adaptación creativa de modelos dados.	Investiga de xeito individual, sobre algún tema de interese.	PE	40
CA6.1 - Comparar aspectos básicos das linguas do ámbito escolar e social para acadar unha competencia comunicativa integrada.	Compara aspectos básicos das linguas do ámbito escolar e social para acadar unha competencia comunicativa integrada.		
CA1.3 - Identificar as distintas linguas empregadas na súa contorna, valorando a diversidade cultural próxima.	Recoñece diferentes linguas na súa contorna.	TI	60
CA2.4 - Participar en interaccións orais espontáneas ou reguladas, incorporando estratexias sinxelas de escoita activa, de cortesía lingüística e de cooperación conversacional, respectando o uso simultáneo das dúas linguas propias, de ser o caso.	Forma parte de interaccións orais espontáneas ou reguladas, incorporando estratexias sinxelas de escoita activa.		
CA3.11 - Rexeitar os usos lingüísticos discriminatorios e identificar os abusos de poder a través da palabra a partir da reflexión individual e grupal sobre os aspectos básicos, verbais e non verbais, da comunicación, tendo en conta unha perspectiva de xénero.	Rexeita os usos lingüísticos discriminatorios e identificar os abusos de poder a través da palabra.		
CA5.6 - Escoitar e ler textos literarios adecuados á súa idade, que recollan diversidade de autores e autoras, especialmente da literatura galega, relacionándoos en función dos temas e de aspectos elementais de cada xénero literario, e interpretándoos, valorándoos e relacionándoos con outras manifestacións artísticas ou culturais de maneira progresivamente autónoma.	Le e escoita textos literarios adecuados á súa idade, que recollan diversidade de autores e autoras, especialmente da literatura galega.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Valoración da diversidade de linguas na nosa contorna e na nosa comunidade autónoma. - Procesos: comprensión oral - Comprensión e expresión de mensaxes verbais e non verbais. - Procesos: comprensión lectora - Estratexias de uso progresivamente autónomo de recursos lingüísticos diversos, tanto en papel como dixitais, para mellorar a comprensión de textos. - Valoración da lectura, en lingua galega, como medio para ampliar o vocabulario e consolidar a ortografía correcta.

Contidos

- Estratexias para a procura de información en fontes documentais e dixitais no contorno familiar e social.
- Identificación de recursos literarios.
- Recoñecemento e elaboración guiada de textos literarios en prosa ou en verso (contos, lendas, poemas, adiviñas, cancións e teatro), valorando o sentido estético e a creatividade. Distinción entre os diferentes subxéneros. Coñecemento de lendas galegas, españolas e doutros países.
- Identificación das similitudes e diferenzas entre as linguas do seu ámbito escolar e social para acadar unha competencia comunicativa integrada e progresar na súa aprendizaxe.

4.1. Concrecións metodolóxicas

Desde o punto de vista da metodoloxía, ponse o foco nos seguintes aspectos

1. Educación integral orientada a formar persoas...
 - ü Indagadoras e analíticas
 - ü Informadas e cultas
 - ü Reflexivas e críticas
 - ü Boas comunicadoras
 - ü Colaboradoras e participativas
 - ü Comprometidas e éticas
 - ü Creativas
 - ü Respectuosas e con mentalidade aberta

1. Desenvolvemento sostible desde o punto de vista ambiental e social:
 - ü Para educar cidadáns globais, persoas comprometidas consigo mesmas, cos demais e co planeta.
 - ü Todos os elementos deben orientarse a que o alumnado reflexione sobre os retos do século XXI e deben contribuír á construción dun mundo mellor.

1. Proxecto conectado coa realidade que promove a aprendizaxe competencial. Para iso, cada unidade didáctica organízase arredor dunha situación de aprendizaxe, unha experiencia de aprendizaxe (problema, tema, reto...) motivadora, real e próxima ao alumnado. As unidades seguen unha ruta didáctica en catro fases:
 - ü Espertar a curiosidade do alumno e tomar conciencia da situación-problema.
 - ü Aprendizaxe orientada cara aos contidos necesarios e o desenvolvemento das habilidades de pensamento.
 - ü Aplicación do aprendido en tarefas complexas, con forte sentido competencial e actitudinal.
 - ü Consolidación, valoración do aprendido e personalización.

1. Aprendizaxe personalizada mediante a flexibilización de adaptacións para que responda á diversidade de realidades educativas.
2. Avaliación formativa para avaliar todas as fases do proceso educativo, cunha gran diversidade de instrumentos, incluíndo a participación do propio estudante
3. Ensino dixital para desenvolver a competencia dixital do alumnado e tamén como ferramenta de ensino e aprendizaxe.
4. Enfoque multidisciplinario e, aínda que cada área ten sentido propio, propóñense un gran número de dinámicas interdisciplinarias que contribúen a unha aprendizaxe profunda e que permiten interrelacionar saberes e fortalecer as aprendizaxes das áreas instrumentais.
5. Integración de novos saberes:
 - ü Alfabetización informacional
 - ü Competencias STEAM

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación

Libro do alumnado.
 Cadernos trimestrais de actividades.
 LibroMedia.
 Biblioteca de aula e centro.
 Encontros con escritores.
 Clubes de lectura.
 Diferentes recursos TIC(tablet, libros electrónicos...)

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Os recursos para levar a cabo a avaliación inicial aplicaranse en dúas vías:

Do grupo da clase

- Intercambio de información entre equipos docentes sobre o grupo en xeral. Abordaranse todas as peculiaridades do grupo, as interaccións que se producen nel e as dinámicas que funcionaron ben ao longo do tempo. Tamén se incorporarán datos relativos a alumnos con necesidades especiais, discapacidades ou dificultades de aprendizaxe.

- Formulación de dinámicas de grupo para detectar como se relaciona o alumnado entre si e co profesorado. Este punto realizarase mediante a observación directa.

De cada alumno en particular

- Observación directa do seu traballo e da interacción cos outros.
- Entrevistas.
- Autoavaliación.
- Rutinas de pensamento.
- Cuestionarios de avaliación inicial.

Probas de avaliación inicial

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8	UD 9	UD 10
Peso UD/ Tipo Ins.	10	10	10	5	10	5	10	10	5	10
Proba escrita	40	40	50	40	20	40	50	40	40	60
Táboa de indicadores	60	60	50	60	80	60	50	60	60	40

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	5	100
Proba escrita	60	40	44

Unidade didáctica	UD 11	UD 12	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	5	100
Táboa de indicadores	40	60	56

Crterios de cualificación:

Á hora de establecer os criterios de cualificación da materia, debemos ter en conta os instrumentos de avaliación marcados nesta programación, estes son as probas escritas e as táboas de indicadores. As probas escritas serán as tarefas e fichas, o traballo no caderno de campo, resumos, esquemas, mapas conceptuais, claves dicotómicas e probas obxectivas. Os cales terán a porcentaxe marcada en cada unidade didáctica para cada criterio de avaliación. Por outra banda, as táboas de indicadores serán rúbricas, listas de cotexo ou escalas de observación entre outros. Estas táboas de indicadores terán a porcentaxe marcada para cada criterio de avaliación en cada unidade. A través destas táboas avaliaranse os criterios de avaliación que se indican, así como o respecto polos compañeiros, a capacidade de seguir uns pasos ou unhas instrucións e o grao de responsabilidade na execución dos proxectos, ademais do traballo no caderno de clase. Para obter a cualificación de cada unha das unidades didácticas empregaranse os procedementos de avaliación anteriormente citados. Para o cálculo da nota de cada avaliación terase en conta a seguinte fórmula: $NOTA\ PRIMEIRA\ AVALIACIÓN = (NOTA\ UD1 + NOTA\ UD2 + NOTA\ UD3 + NOTA\ UD4) / 4$ $NOTA\ SEGUNDA\ AVALIACIÓN = (NOTA\ UD5 + NOTA\ UD6 + NOTA\ UD7 + NOTA\ UD8) / 4$ $NOTA\ TERCEIRA\ AVALIACIÓN = (NOTA\ UD9 + NOTA\ UD10 + NOTA\ UD11 + NOTA\ UD12) / 4$ A cualificación da avaliación final da materia calcularase aplicando a seguinte fórmula: Criterios de cualificación: 13/10/2023 10:49:32 Páxina 50 de 53 $NOTA\ AVALIACIÓN\ FINAL = Nota\ 1ª\ avaliación \times 0.4 + nota\ 2ª\ avaliación \times 0.3 + nota\ 3ª\ avaliación \times 0.3$ O resultado dos cálculos redondearase cara a unidade seguinte, sempre e cando o número das décimas sexa cinco ou maior que cinco. Aquel alumnado que obteña unha valoración negativa nunha unidade ou nun trimestre deberá recuperar a materia atendendo os seguintes criterios de recuperación.

Crterios de recuperación:

Por un lado, realizará unha serie de tarefas que versarán sobre os contidos traballados que serán entregadas e avaliadas polo profesorado, as cales terán un peso do 60% da cualificación final. Por outro lado, realizará unha proba escrita sobre os contidos traballados en ditas actividades a cal terá unha valoración do 40%.

6. Medidas de atención á diversidade

Non todo o alumnado aprende da mesma forma e ao mesmo ritmo, por iso realizaránse actividades a distinto nivel:

- Actividades programadas para todo o grupo.
- Actividades de reforzo para o alumnado cun ritmo lento e baixa comprensión.
- Actividades de ampliación para alumnado cunha aprendizaxe máis rápida.
- Xogos adicionais con cartas, taboleiros...

Porase énfase na detección temperá do alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria. Así, tan rápido como se detecten dificultades específicas de aprendizaxe farase un reforzo educativo coa finalidade de que este adquira os coñecementos necesarios para continuar o proceso educativo.

No caso de alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso seguiranse as indicacións establecidas no artigo 50 da ORDE do 8 de setembro de 2021 (de atención á diversidade) en relación ao preceptivo plan específico de reforzo, que ten como obxectivo atender e superar as dificultades que levaron a esa repetición.

Tamén se farán adaptacións curriculares significativas para aquel alumnado que presente necesidades educativas especiais onde se reducen e simplifican actividades mostrando a forma máis sinxela de facelas.

No caso de alumnado con altas capacidades ampliáranse os seus coñecementos debido á súa rápida aprendizaxe.

Alumnado inmigrante con descoñecemento da lingua: neste centro danse moitos casos de incorporación de alumnado que accede ao centro unha vez iniciado ou xa moi avanzado o curso. Levarase a cabo a valoración polo Departamento de Orientación para determinar o nivel curricular. Establecerase Reforzo Educativo e traballarase na comunicación facendo moito máis fincapé a través de imaxes.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	UD 8
ET.1 - Emprendemento	X	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Igualdade de xénero		X	X		X	X	X	X
ET.3 - Educación para a paz	X	X			X	X	X	X
ET.4 - Educación para o consumo responsable				X	X	X		
ET.5 - Educación para a saúde	X	X		X		X	X	
ET.6 - Educación emocional	X	X	X	X	X	X	X	X

	UD 9	UD 10	UD 11	UD 12
ET.1 - Emprendemento	X	X	X	X
ET.2 - Igualdade de xénero	X			X
ET.3 - Educación para a paz	X			X
ET.4 - Educación para o consumo responsable	X	X	X	X
ET.5 - Educación para a saúde	X	X		
ET.6 - Educación emocional	X	X	X	X

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saídas culturais e a contorna	Visitas a un museo , exposicións, medio natural....	X		X
Obradoiros	Relaxación e xestións de emocións, cociña saudable, primeiros auxilios, prácticas saudables no deporte...		X	
Conmemoracións	Recollidas no calendario escolar, como poden ser Día Mundial da Saúde, do Medio Ambiente.	X	X	X

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Charlas formativas	Familias, profesionais de distintos ámbitos laborais, ou outras institucións, como por exemplo o Plan Director.		X	

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Adecuación da programación didáctica e da súa propia planificación ao longo do curso académico
Funcionalidade da programación. Coherencia entre os obxectivos e os contidos. Temporalización.
Metodoloxía empregada
Estilo de ensinanza.
Organización xeral da aula e o aproveitamento dos recursos
Recollidas no calendario escolar, como poden ser Día Mundial da Saúde, do Medio Ambiente.
Medidas de atención á diversidade
Familias, profesionais de distintos ámbitos laborais, ou outras institucións, como por exemplo o Plan Director.
Clima de traballo na aula
Motivación do alumnado
Coordinación co resto do equipo docente e coas familias ou as persoas titoras legais
Temporalización

Descrición:

Á hora de levar a cabo a avaliación do proceso de ensino e da práctica docente, debemos ter en conta os indicadores de logro especificados anteriormente. Ditos indicadores permítenos coñecer información axeitada da nosa labor docente a través de diferentes instrumentos de avaliación como poden ser: enquisas, listas de control, a memoria da materia ou as actas de avaliación, entre outros.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Tralo remate de cada trimestre revisárase a PD. Dita revisión terá en conta os seguintes puntos:

1. Seguimento da PD no apartado correspondente do PROENS:

- Reunións trimestrais do equipo docente da coordinación de ciclo.
- No tocante ás UD: data de inicio e final, número de sesións previstas e realizadas.
- Grao de cumprimento da PD con carácter xeral dos indicadores de logro desta.

-Propostas xerais de mellora e outras observacións.

2. Análise da situación no tocante ás dificultades atopadas no alumnado:

Se os resultados fosen positivos continuarase na mesma liña de traballo.

Se os resultados fosen negativos levaranse a cabo propostas de mellora.

Accións de mellora:

-Ofrécese ao alumnado as explicacións individualizadas.

-Elaboración de actividades atendendo ás dificultades mostradas.

-Probas de avaliación de distinta dificultade.

-Comentar co alumnado os fallos máis significativos dos traballos realizados.

En función do anterior:

-Revisión das necesidades de atención educativa (apoio, reforzo, ACS, etc.)

3. Actividades complementarias (realizadas ou non).

A avaliación dos datos recollidos farase mediante o cadro referido no apartado 8.1. ao que se lle engadirá, a maiores, os cadros precisos que inclúan a información adicional do presente apartado xunto coa información e resultados destes; posteriormente incluíranse como anexo nas correspondentes actas da coordinación de ciclo. Así mesmo, esta información será incluída na memoria final da materia, con especial relevancia nas posibles propostas de mellora para levar a cabo no seguinte curso académico

9. Outros apartados